

ПРОГРАМА

кандидата на посаду директора Інституту проблем матеріалознавства
ім. І. М. Францевича НАН України, члена-кореспондента НАН України,
доктора технічних наук, професора

БАГЛЮКА Геннадія Анатолійовича

Сучасний стан Інституту

Проблеми:

- впродовж багатьох років спостерігається негативна тенденція до скорочення кількості наукових працівників в Інституті та зростання їх середнього віку. Поглиблюється кадрова проблема і з залученням молоді (що, правда, має своє пояснення вкрай низьким рівнем заробітної плати у порівнянні із середньою по Києву);
- помилки в кадровій політиці щодо вищої ланки керівництва Інституту (заступник директора з загальних питань, головний інженер) призвела до виникнення цілого ряду організаційних проблем та занепаду важливих служб, які забезпечували життєдіяльність Інституту, а також пошкодження майна, втрат як фінансових так і репутаційних;
- з початком війни з росією в 2022 році ряд співробітників Інституту покинули Україну. Серед них - і ряд керівників підрозділів, що негативно відобразилось на роботі установи, а також виконанні планових робіт Інституту.
- атестація Інституту проведена в 2019 році, хоч і була успішною, виявила ряд проблем які актуальні і зараз. Попередня атестація відділів, проведена в 2024 році, також виявила ряд негативних тенденцій. Показники деяких відділів по публікаційній активності, залученню молоді та проєктній діяльності знаходяться на вкрай низькому рівні, що погіршує шанси успішної атестації Інституту, а отже і участь нашої установи в конкурсних тематиках НАН України та МОН.
- проблеми з аспірантурою - протягом цілого ряду останніх років катастрофічно зменшувалась кількість бажаючих вступити в аспірантуру

Інституту, що, в кінцевому результаті, призвело до значного недобору претендентів відносно рівня держзамовлення починаючи з 2022 року. Через постійний недобір в аспірантуру за останні роки Інституту скоротили загальну кількість держзамовлення з 8 осіб до 4, а спеціальність 102 – Хімія взагалі знаходилася на грані закриття зважаючи на нульовий набір охочих вступити в аспірантуру.

- катастрофічне зменшення кількості прикладних розробок, які можуть бути цікаві промисловості та можуть бути впроваджені на українських підприємствах. Щодо цього необхідно пригадати, що найбільш потужні фундаментальні досягнення наших попередників були отримані саме в процесі вирішення конкретних прикладних задач промисловості!
- інфраструктура - катастрофічні проблеми з електропостачанням при відключенні електроенергії. Відсутність опалення деяких корпусів та мінімізація тепlopостачання в інших корпусах. Обмеженість функціонування системи оборотного водопостачання. Більшість приміщень потребує ремонту, є проблеми з дахом, вікнами, інженерними системами. Не завершене документальне оформлення технічних паспортів деяких корпусів. Внаслідок значного скорочення кількості наукових співробітників значна кількість приміщень або не використовуються взагалі, або використовуються неефективно.
- фінансування - бюджетне фінансування не покриває поточні видатки Інституту. Надходження від господарчих договорів та оренди постійно скорочуються та за результатами діяльності у 2023 році хоча і дещо збільшилось за рахунок замовлень оборонного напрямку, але сумарно не перевищували 15 % від сукупних фінансових надходжень Інституту. Робота за неповного робочого тижня суттєво знижує ефективність роботи науковців, розхищує трудову дисципліну; розмір тарифних ставок та реальні фінансові можливості Інституту створюють величезні проблеми під час пошуку працівників як в наукові підрозділи так і на посади у технічні служби.
- обладнання - не зважаючи на досить значну кількість одиниць

технологічного та дослідницького обладнання, які формально знаходяться на балансі відділів, досить вагомий їх відсоток знаходяться в неробочому стані, вже не використовуються, заповнюючи склади та приміщення, і не мають перспектив до відновлення. Інформація про наявні робочі одиниці обладнання, їх стан та можливості використання практично не розповсюджується за межі наукових відділів.

Здобутки

З позитивних тенденцій потрібно відмітити, що станом на осінь 2024 року в Інституті були проведені ряд змін. Проведено омолодження дирекції Інституту, а також призначено молодих перспективних науковців на посади керівників відділів. Проводиться активна робота по залученню молоді, а також реорганізація відділів для успішного проходження атестації, комісії з МОН та НАН України будуть працювати на початку 2025 року.

Проведено ряд кадрових змін в дирекції Інституту зважаючи на оцінку діяльності деяких посадових осіб та можливість їх подальшого перебування в нашому колективі загалом (звільнення).

В Інституті створено відділ міжнародних зв'язків та трансферу технологій (№ 40), який очолила д. т. н. Стороженко М. С., робота якого направлена на допомогу всім нашим науковцям в оформленні проектів та пошуку партнерів як із числа вітчизняних підприємств, так і за кордоном.

Основна увага приділяється роботі над проектами по посиленні обороноздатності нашої країни і він буде пріоритетним ще досить довгий час. За 2023 рік більш ніж вдвічі збільшились фінансові надходження в частині позабюджетного фінансування у порівнянні з 2022 роком.

В рамках вирішення інфраструктурних проблем проведено капітальний ремонт системи теплопостачання корпусу 4, який в новий опалювальний сезон буде вже з теплом. Проведено капітальний ремонт насосів оборотного водопостачання.

Незважаючи на скрутне фінансове становище Інституту, дирекція не

залишались осторонь проблеми вирішення задач оновлення парку дослідницького обладнання. Зокрема - найближчими тижнями Інститут вже матиме новий вкрай необхідний практично всім відділам електронний мікроскоп з мікроаналізатором.

Проведено роботу з унеможливленням конфліктів та документальним оформленням таких чутливих питань, як отримання службового житла та премій. Процес висунення та відбору кандидатур буде проводитись максимально прозоро згідно затверджених правил, які є в доступі на сайті Інституту.

Основні задачі дирекції та шляхи їх вирішення

Оперативні завдання:

- одним із головних завдань залишається підготовка до зимового періоду. Вирішується питання щодо закупівлі потужного генератора та 1-2 потужних зарядних станцій для забезпечення роботи інтернету та функціонування “пунктів незламності” (загальнодоступні кімнати для роботи з оргтехнікою з стабільним електроживленням) за умов відключення електроенергії.
- продовження оптимізації структури Інституту з точки зору можливості отримання Інститутом категорії А.

Перспективні задачі:

- омолодження керівництва відділів та кадрового складу Інституту. Залучення в Інститут наукової молоді (бакалаври, магістри) та сприяння розширенню аспірантури. Активна робота з українськими ВУЗами, в першу чергу з НТУУ КПІ та Київським академічним університетом, одним з засновників якого ми є, залучення до наукової роботи та навчання в Інституті магістрів;
- актуалізація тематики. Необхідно максимально зберегти ті напрями, наукові школи, які сформувались в Інституті протягом багатьох років, і за якими наш Інституту і впізнаваням. Це – наше надбання, і якщо на певний напрям немає попиту сьогодні, він може «вистрілити» завтра. Разом з тим, потрібно

розвивати нові напрями, які диктуються світовими трендами та потребами Держави. **Суттєве підвищення прикладної складової** в тематиці Інституту (розуміючи їх важливість для національної економіки) - оборонні завдання, інтенсифікація взаємодії з провідними українськими підприємствами та малими промисловими підприємствами;

- в частині фундаментальних досліджень - суттєва інтенсифікація участі у вітчизняних та закордонних грантових програмах;
- розширення і поглиблення міжнародних контактів (Європа, Китай, Туреччина, тощо) та ефективне використання пов'язаних з цим можливостей;
- збереження та розвиток наукової інфраструктури, модернізація і розширення матеріально-технічної бази Інституту. Створення дільниць технологічного (пресове, термічне) та дослідницького обладнання загального користування;
- значне підвищення рівня публікаційної активності. Підвищення рівня кваліфікації журналу "Порошкова металургія" (зокрема - за рахунок ширшого залучення до публікації в журналі колег - науковців з провідних закордонних наукових закладів). Активізація роботи щодо включення до науково-метричних баз даних збірника "Успіхи матеріалознавства";
- створення Центру відповідності та сертифікації перспективних матеріалів при ІПМ НАН України з метою вирішення проблем критичного для України імпортозаміщення, сертифікації вітчизняних комплектувальних виробів, матеріалів та сировини для забезпечення потреб Збройних Сил та стратегічних галузей промисловості України;
- з метою підвищення рівня зацікавленості наукових колективів відділів у виконанні робіт в рамках позабюджетного фінансування запровадження гнучкого підходу до нарахування рівня накладних витрат.

Сподіваюсь на підтримку та згуртованість співробітників Інституту в досягненні задекларованих цілей.